



Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων εταιρειών στην εύλογη αξία»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ επιδιώκεται η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, κυρίως του κ.ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (ΦΕΚ Α' 37) και του ν. 3190/1955 «Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης» (ΦΕΚ Α' 91), προς τις διατάξεις της οδηγίας 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27.9.2001 «για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ (του Συμβουλίου, της 25.7.1978, «περί των ετήσιων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών», ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σελ. 11, όπως έχει τροποποιηθεί), 83/349/ΕΟΚ (του Συμβουλίου, της 13.6.1983, «για τους ενοποιημένους λογαριασμούς», ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σελ. 1, όπως έχει τροποποιηθεί) και 86/635/ΕΟΚ (του Συμβουλίου, της 8.12.1986, «για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων», ΕΕ L 372 της 31.12.1986, σελ. 1) όσον αφορά τους κανόνες αποτίμησης για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών καθώς και τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σελ. 28) (στο εξής, οδηγία).

Στόχος της οδηγίας είναι η διατήρηση της συνοχής μεταξύ των κοινοτικών λογιστικών οδηγιών (οι οποίες, για τον λόγο αυτό, τροποποιούνται με την παρούσα οδηγία) και των εξελίξεων στον καθορισμό διεθνών λογιστικών προτύπων, ούτως ώστε οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να μπορούν να εμφανίζουν τις λογιστικές τους καταστάσεις προσαρμοσμένες προς τις τρέχουσες διεθνείς εξελίξεις.

2

Η ανάγκη αυτή προκύπτει από τη δυναμική φύση των διεθνών χρηματοοικονομικών αγορών, η οποία προκάλεσε ευρεία χρησιμοποίηση όχι μόνο των παραδοσιακών πρωτογενών χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως είναι οι μετοχές και οι ομολογίες, αλλά και άλλων μορφών παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως είναι τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, οι προαιρέσεις, οι προθεσμιακές συμβάσεις και οι ανταλλαγές. Οι κυριότεροι φορείς καθορισμού λογιστικών προτύπων παγκοσμίως απομακρύνονται από το σύστημα του ιστορικού κόστους για την αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών αυτών μέσων και τείνουν προς την αποτίμησή τους στην εύλογη αξία (προοίμιο οδηγίας, σημεία 6, 7).

Με το υπό εξέταση Νοσχ θεσπίζονται κανόνες λογιστικής αποτίμησης στην εύλογη αξία για εκείνα τα χρηματοοικονομικά μέσα, για τα οποία υπάρχει επαρκώς αναπτυγμένη διεθνής συναίνεση σχετικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας και την καταλληλότητά της. Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, πλην των ανώνυμων εταιρειών οι οποίες, δυνάμει των άρθρων 1 του ν. 2992/2002 και 134 του κ.ν.2190/1920, συντάσσουν Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιουλίου 2002 για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ή Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης), στο εξής Δ.Λ.Π., περιλαμβάνουν δικούς τους κανόνες ως προς τη λογιστική αποτίμηση των χρηματοοικονομικών μέσων (Δ.Λ.Π. 32 και 39), παρεμφερείς με τους θεσπιζόμενους με την ενσωματούμενη Οδηγία.

Για τον ορισμό των χρηματοοικονομικών και παράγωγων μέσων ακολουθείται ο ορισμός που δίνεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, στα οποία και παραπέμπει το υπό εξέταση Νοσχ.

Σημειώνεται ότι, ενώ με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται οι περί αποτίμησης κανόνες του εταιρικού δικαίου, δεν προβλέπεται αντίστοιχη τροποποίηση των συναφών κανόνων αποτίμησης του άρθρου 28 του π.δ.186/1992 (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) που λαμβάνονται υπόψη για τη φορολογία των εταιρειών.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοσχ

Γενική παρατήρηση

Σύμφωνα με το σημείο 14 του προοιμίου της οδηγίας, προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις μικρές επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη

πρέπει να έχουν την ευχέρεια να τις εξαιρούν από την απαίτηση παροχής πληροφοριών για τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και την εύλογη αξία τους. Μολονότι η διατύπωση αυτή επαναλαμβάνεται και στο κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης, δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη στο κείμενο του Νσχ.

1. Επί του άρθρου 1

Η διάταξη του άρθρου 1 του Νσχ ορίζει τον σκοπό του, ο οποίος είναι η τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2001/65/ΕΕ. Ο σκοπός του Νσχ αναπτύσσεται αναλυτικά στην αιτιολογική έκθεση, η οποία παρουσιάζει όλες τις πτυχές της εφαρμογής των ρυθμίσεων και των τροποποιήσεων που προβλέπονται στο Νσχ. Εν προκειμένω, επειδή η διάταξη του άρθρου 1 δεν περιλαμβάνει νομική ρύθμιση, θα μπορούσε να απαλειφθεί, και να αναριθμηθούν αντίστοιχα τα υπόλοιπα άρθρα.

2. Επί του άρθρου 2

Με το άρθρο αυτό προστίθεται νέο άρθρο 43γ στον κ.ν. 2190/1920.

Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 43γ, οι συμβάσεις επί εμπορευμάτων θεωρούνται, υπό προϋποθέσεις, παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, εκτός εάν συντρέχουν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις. Δεδομένου ότι η δεύτερη εξ αυτών είναι η κατάρτισή τους εξ αρχής προς τον σκοπό της κάλυψης των αναγκών της επιχείρησης σε σχέση με προβλεπόμενη αγορά, πώληση ή χρήση, θα ήταν ίσως προτιμότερο, αντί του ρήματος «καθορίστηκαν» (οι συμβάσεις αυτές) στην παρ. 3 περίπτ. β) του άρθρου αυτού, να χρησιμοποιηθεί το ρήμα «καταρτίστηκαν».

3. Επί του άρθρου 5 παράγραφος 4

Η παράγραφος 4 του άρθρου 5 του Νσχ ενσωματώνει επί λέξει τη διάταξη του άρθρου 2 παράγραφος 3 της οδηγίας. Η απόδοση όμως της οδηγίας στην ελληνική γλώσσα χρησιμοποιεί, στην εν λόγω διάταξη, τον όρο «επιχείρηση» στον ενικό αριθμό αντί του ορθού «επιχειρήσεις» στον πληθυντικό αριθμό. Ο όρος «επιχειρήσεις» απαντάται στην απόδοση της οδηγίας στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα και σχετίζεται νοηματικά με το περιεχόμενο της διάταξης την οποία συμπληρώνει στο κοινοτικό (παρ. 2 του άρθρου 36 της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ) αλλά και στο ελληνικό δίκαιο (παρ. 3 του άρθρου 107 του κ.ν. 2190/1920, που είχε ενσωματώσει το προαναφερθέν και, αντίστοιχα, συμπληρώνεται). Η διατύπωση του εν λόγω όρου θα μπορούσε να τροποποιηθεί, προκειμένου να μην διαταράσσεται η νοηματική συνοχή της διάταξης.

4. Επί του άρθρου 8 παράγραφος 2

Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 8 θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί, προκειμένου να αποφευχθεί ενδεχόμενη ερμηνευτική δυσχέρεια κατά την εφαρμογή της. Όπως προκύπτει από τη διατύπωση της διάταξης του άρθρου 128 παράγραφος 2 του κ.ν. 2190/1920, η νέα διατύπωση πρέπει να εντάσσει σε παρένθεση την περίοδο: «...παράγραφος 10 (εκτός του τελευταίου εδαφίου ... του άρθρου 43γ παράγραφος 10) και παράγραφος 11 του παρόντος...» .

5. Επί του άρθρου 11

Δεδομένου ότι η διάταξη που τροποποιείται με το άρθρο αυτό, ρυθμίζει ζήτημα άσχετο με το κύριο αντικείμενο του προς ψήφιση Νσχ, θα μπορούσε ενδεχομένως να αναδιατυπωθεί ο τίτλος του Νσχ ως εξής: «Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων εταιρειών στην εύλογη αξία και άλλες διατάξεις», σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Σύνταγμα (άρθρο 74 παρ. 5 εδάφ. 2) και τον Κανονισμό της Βουλής (85 παρ. 2).

Αθήνα, 8.5.2006

Οι εισηγητές
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ελένη Κανελλοπούλου
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Επ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών